

BETÆNKNING**Afgivet af Erhvervsudvalget****vedrørende****Forslag til Inatsisartutlov om ændring af landstingslov om slædehunde samt hunde- og kattehold.**

(Naalakkersuisoq for Erhverv og Arbejdsmarked)

Afgivet til forslagens 2. behandling

Erhvervsudvalget har under behandlingen bestået af:
Inatsisartutmedlem Aqqaluaq Egede, fm., Inuit Ataqatigiit
Inatsisartutmedlem Niels Thomsen, nfm., Demokraterne
Inatsisartutmedlem, Naaja Nathanielsen, Inuit Ataqatigiit
Inatsisartutmedlem Siverth K. Heilmann, Atassut
Inatsisartutmedlem, Per Berthelsen, Siumut

1. Forslagets 1. behandling

Udvalget konstaterer, at der ved forslagens første behandling var en generel tilslutning til forslagens indhold fra partiernes ordførere.

2. Forslagets indhold

Kommunalreformen har medført et behov for at omdefinere grænserne for slædehundedistrikterne, eftersom det ikke længere giver mening at definere disse ved hjælp af kommunegrænserne. Derudover rummer lovforslaget en ændring af bestemmelsen om erstatningsfri aflivning af løsgående hunde, således at ordlyden i bestemmelsen kommer i harmoni med Grundlovens § 73, stk. 1, om ejendomsrettens ukrænkelighed. Det vil herefter være således, at det kun er hunde, der optræder aggressivt og derved skønnes at udgøre en fare for andre, der kan aflives erstatningsfrit. Herudover forbydes det at afklippe slædehundes hjørnetænder, da dette indgreb ikke tjener et praktisk formål. Endelig, og væsentligst, ophæves det nugældende objektive ansvar for hundeejere og erstattes med et culpa-ansvar, hvorefter hundeejere kun vil være erstatningspligtige for skader forvoldt af deres hunde, såfremt det kan påvises, at ejeren har optrådt ansvarspådragende.

3. Forslagets høring

Forslaget har ifølge afsnittet om høring under de almindelige bemærkninger været i høring hos følgende:

”Landsstyrets og Landstingets sekretariat, Departementet for Finanser, Departementet for Erhverv og Arbejdsmarked, Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug, Departementet for Boliger, Infrastruktur og Trafik, Departementet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke, Departementet for Familie og Sundhed, Råstofdirektoratet, Udenrigsdirektoratet, Embedslægeinstitutionen, Grønlands Repræsentation, KANUKOKA, de fire overgangsudvalg for kommunerne, KNAPK, Air

Greenland, Great Greenland, Nuka A/S, Royal Artic Line, Timmiaq v/Martin Kviesgaard, TPAK v/ Jokum Schmidt, Royal Greenland, Greenland Tourism, Grønlands Kommando, Uppik v/Jens Peter Lange, Fåreholderforeningen, Politimesteren i Grønland, Rigsombudsmanden, Konsulenttjenesten for Landbrug, Jagtbetjent Per Nu-Hansen, Naturinstituttet, Dyrenes Venner, Fødevarerdirektoratet, Justitsministeriet, Det Veterinære Sundhedsråd og Dyrenes Beskyttelse,”

F.s.v. angår høringen af politimesteren henvises til betænkningens afsnit 4.1.

Af de almindelige bemærkninger fremgår fejlagtigt ikke, hvornår forslaget blev sendt i høring og med hvilken høringsfrist. Udvalget kan af hørings svarene dog udlede, at forslaget blev udsendt i høring omkring juni 2008 – det vil med sandsynlighed sige i sommerferien, hvor mange høringsparter ofte ikke har mulighed for at afgive hørings svar. Høringsparternes bemærkninger ses derudover ikke inddraget og kommenteret i lovforslagets almindelige bemærkninger i nævneværdigt omfang. Hermed forspildes udbyttet af høringen reelt.

Der konstateres herudover en række åbenbare fejl i oversigten over høringsparter:

Udvalget konstaterer, at der ikke er noget, der hedder ”Landsstyrets og Landstingets sekretariat”. Der tænkes givetvis på Naalakkersuisuts sekretariat. Sekretariatsbetjeningen af Inatsisartut ligger som bekendt i Inatsisartuts Bureau. Det lovtekniske notat, som Naalakkersuisuts administration har indhentet fra Inatsisartuts Bureaus lovtekniske funktion, falder udenfor kredsen af hørings svar, da Lovteknisk Funktion ikke er en høringspart, hvorfor det er fejlagtigt, at Lovteknisk Funktions notat om lovforslaget er vedlagt som hørings svar.

Udvalget konstaterer, at der ikke eksisterer en jagtbetjent ved navn ”Per Nu-Hansen”. Der tænkes givetvis på jagtbetjent Per Nukaraq Hansen fra Ivittuut.

Udvalget konstaterer, at Nuka A/S ikke kan have indgået som høringspart, eftersom nævnte selskab ikke har eksisteret siden 2006, hvor selskabet indgik i KNI-koncernen under navnet Arctic Green Food!

En sådan åbenbart fejlagtig gengivelse af flere høringsparter kan næppe betegnes som tillidsvækkende. Udvalget skal på baggrund heraf **henstille**, at der udvises langt større omhu i forbindelse med gennemførelse af høringer og udarbejdelsen af almindelige bemærkninger til lovforslag, således at dette ikke gentager sig.

Udvalget konstaterer ved en gennemgang af de medsendte hørings svar, at flere høringsparter havde kommentarer af hovedsageligt teknisk karakter. Udvalget konstaterer tillige, at der blandt høringsparterne er udbredt støtte til at forbyde den eksisterende praksis med at klippe tænder på slædehunde grundet det ubehag, dette indgreb medfører for hundene.

4. Udvalgets behandling af forslaget

Udvalget konstaterer, at grænserne for slædehundehold fastlægges til området nord for 66. breddegrad på Vestkysten, Nordgrønland og hele Østkysten ned til Kap Farvel øst for 44. vestlig længdegrad. Udvalget anser, at det ligeledes er passende med en stramning af loven, således at der er mulighed for at aflive aggressive løsgående hunde, da løsgående hunde, som jo er rovdyr, kan udgøre en fare for små børn og andre.

Udvalget er ligeledes enig i, at det med lovforslaget bliver forbudt at klippe hjørnetænder på slædehunde, da dette utvivlsomt er smertefuldt for hundene.

4.1 Den gældende retstilstand

Med den i dag gældende lovgivning på hunde- og katteområdet er der såkaldt *objektivt ansvar* for skader forvoldt af hunde. Herved forstås, at en hundeejer er erstatningsansvarlig for skader forvoldt af hans hunde, uanset om hundeejeren har handlet uforsigtigt eller uagtsomt. Objektivt ansvar bruges i flere forskellige sammenhænge, f.eks. også indenfor færdselsområdet, hvor det er et almindeligt princip, at den, der er ansvarlig for et motordrevet køretøj, skal erstatte skader, som køretøjet volder ved færdselsuheld. Da sådanne skader kan være meget omkostningstunge er det lovpligtigt at tegne en *bilansvarsforsikring*.

Lovforslagets almindelige bemærkninger omtaler ikke hyppigheden af alvorlige skader og ulykker forvoldt af slædehunde. Imidlertid har det angiveligt vist sig i praksis, at ejere af særligt slædehunde ved større bidulykker kun med vanskelighed kan bære de økonomiske forpligtelser, som følger af det objektive ansvar. Som det vil være bekendt kan bideskader forvoldt af slædehunde på børn være invaliderende eller endog dødelige, og en erstatning herfor vil i alvorlige tilfælde ikke kunne løftes af f.eks. en almindelig fanger.

Naalakkersuisuts løsning på denne problemstilling er med dette forslag at vende ansvarsbyrden om, således at der kun kan udbetales erstatning, såfremt hundeejeren har handlet direkte culpøst; d.v.s. ansvarspådragende. Dette forekommer ved en umiddelbar læsning som en tiltalende og enkel løsning – desværre måske også *for enkel*.

I sit hørings svar har Politimesteren tydeliggjort problemet således:

Ligeledes medfører ændringsforslaget en ophævelse af lovens § 11, således at der ikke længere vil være objektivt ansvar for hundeejere, for de skader deres hunde måtte afstedkomme. Således vil dette blive erstattet af almindeligt culpaansvar, hvor en part skal have handlet culpøst for at ifalde erstatningsansvar. Begrundelse for at ophæve det objektive ansvar angives i bemærkningerne til at være, at det ikke i Grønland er muligt at tegne en ansvarsforsikring for erhvervshunde/slædehunde. Det er efter min opfattelse mest hensigtsmæssigt med et objektivt ansvar i forbindelse med hunde, da det ofte kan være svært at fastlægge ansvarsfordelingen i disse sager. Jeg mener ikke man kan ophæve det objektive ansvar alene ud fra økonomiske betragtninger set i forhold til hundeejeren. Der vil i så fald kunne fremkomme situationer, hvor hundeejeren ikke har handlet culpøst og skadelidte ikke har udvist egen skyld eller accept af risiko, men der alligevel vil være tale om et økonomisk tab. Det vil ikke være rimeligt, at skadelidte i så fald skal bære det økonomiske ansvar, men det vil derimod være nærmere, at hundeejeren skal bære de tab hans hunde forvolder.

Om end den af Politimesteren beskrevne situation ved en hurtig læsning kan fremstå teoretisk, finder Udvalget, at den af Politimesteren skitserede erstatningsretslige problemstilling af principielle årsager bør drøftes. Der bør her særligt inddrages situationer, hvor ingen af parterne har udvist ansvarsløshed (culpøs adfærd) ved et ulykkestilfælde. Det synes ikke umiddelbart rimeligt og foreneligt med gængs retsfølelse, at borgere - børn såvel som voksne - der uforvarende bliver skambidt af slædehunde, selv må stå med det økonomiske tab i de tilfælde, hvor hundeejeren ikke kan drages til ansvar. F. eks. kunne man forestille sig, at et barn ved boldspil er så optaget af legen, at barnet løber efter bolden og uforvarende kommer

for tæt på korrekt lænkede slædehunde, der bider barnet i ansigtet og på kroppen, således at barnet efterfølgende har behov for kosmetiske operationer og måske psykologhjælp. Hundeejeren har i dette tilfælde ikke handlet culpøst og kan således ikke drages til (økonomisk) ansvar. Barnet kan vel næppe siges i den pågældende situation, at have handlet culpøst, efter som en sådan adfærd fordrer en mere bevist vurdering af egne handlinger og motiver og de risici, der er forbundet hermed.

I den nuværende udformning kan Lovforslaget medføre, at mennesker, der uden egen skyld bliver skambidt, ikke kan modtage hjælp eller erstatning. Dette er også anført i de almindelige bemærkninger. Udvalget er imidlertid bekendt med, at det i erstatningssager typisk er forbundet med vanskelighed at afklare, hvorvidt der i pågældende sag er tale om culpøs adfærd fra den ene eller den anden part. På baggrund af Politimesterens høringssvar kunne det have været yderst fordelagtigt, om Naalakkersuisut havde sendt lovforslaget i høring hos Landsdommeren og anmodet om en vurdering af hvorvidt et culpa-ansvar vil udgøre et egnet grundlag for at afgøre erstatningssager i forbindelse med hundebid. Dette er af uransagelige årsager imidlertid ikke sket.

Det er således en *alvorlig* brist i de almindelige bemærkninger, at Naalakkersuisut overhovedet ikke forholder sig til Politimesterens høringssvar. Naalakkersuisuts bevæggrunde for at gennemføre et brud med et grundlæggende erstatningsprincip f.s.v. angår hundehold fremstår derfor uafklarede.

Det må derfor konstateres, at de almindelige bemærkninger til lovforslaget ikke fremstår som et egnet grundlag for Inatsisartuts medlemmer til at vurdere de fulde konsekvenser ved en vedtagelse af lovforslaget.

4.2 Ofre bør ikke efterlades i et økonomisk tomrum uden mulighed for hjælp

Såfremt det objektive ansvar for hundeejere frafalder, finder Udvalget, at Naalakkersuisut bør forpligtes til at tilvejebringe en langsigtet løsning, således at det sikres, at ofre kan modtage en erstatning i sager, hvor der ikke kan fastlægges et ansvar hos hundeejeren. Udvalget anser, at Naalakkersuisut med fordel kunne lade sig inspirere af ånden og tankerne bag ”*Lov om udbetaling af erstatning fra staten til ofre for forbrydelser*” jfr. hvilken den danske stat yder erstatning til ofre for forbrydelser i de tilfælde, hvor den skadevoldende ikke har mulighed for at yde erstatning til ofret.

Det bør overvejes, hvorvidt et sådant tiltag med fordel kan bygge på eller suppleres af indførelsen af en *landsdækkende* lovpligtig hundeanvarsforsikring. En sådan kunne eventuelt suppleres med rabat ved forsikring af flere hunde på én gang. Det har ifølge Naalakkersuisuts undersøgelser i praksis imidlertid vist sig økonomisk uoverkommeligt at forsikre slædehunde i privat regi. Dette taler med vægt for, at en sådan forsikringsordning oprettes i *offentligt regi*.

Ifølge Grønlands Statistik var der i 2008 omkring 25.000 slædehunde fra Sisimiut og nordpå samt i Østgrønland. Det fremgår imidlertid ikke, hvor mange alvorlige bidulykker, der årligt finder sted. Udgifterne ved en offentlig forsikrings- eller erstatningsordning lader sig således ikke afklare med nogen grad af sandsynlighed på det foreliggende grundlag. Dette bør afklares som et led i det videre arbejde.

5. Udvalgets indstillinger

Udvalget **indstiller** at forslaget 2. behandling udskydes til FM10 m.h.p. at give Naalakkersuisut mulighed for at høre Landsdommeren. Udvalget skal tillige opfordre Naalakkersuisut til at fremsætte ændringsforslag, som imødekommer Erhvervsudvalgets betænkning og Landsdommerens eventuelle principielle betænkeligheder

Med disse bemærkninger og ovenstående forståelse af forslaget skal Erhvervsudvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Formand

Næstformand